

3164

פרוטוקול מס' 23 / ד'

מיטיבת ועדת העבודה
סיום ד', כ"ט באדר תשט"ו - 23.3.1955
(בשעה 9:00)

חברי הוועדה:

נ כ ח ר :

- ע. גוברין - היו"ר
- ה. ברנר
- ב. צ. הרמל
- ז. טברסקי
- י. ריפתין
- א. טומסק
- ד. סרי
- א. תבורי

מזמנים:

- סר רוזולין - נציב סירות המדינה
- סר אלרני - מטעם נציבות הסירות
- ד"ר באמן - החשב הכללי
- סר ויינט - מטעם משרד המספחים

- א. וילנסקה
- פ. חמדאן
- ק. כהנא
- ח. למדן
- א. טרופ
- ס. קלמר
- א. דימלט

ח ס ר ו :

חוק סירות המדינה (ביטלוח),
תשי"ג-1953.

סדר-היום:

ע.ע.

היו"ר ע. גוברין:

פותח את הישיבה.

י. ריפתין:

אני מבקש לכלול בסדר-יומה של הועדה את הנושאים הבאים: 1. סיכום הדיון בענין מצב השיכון במעברת חיריה; 2. סיכום הדיון בענין המצב הכללי במעברות; 3. דיון בחיקון חוק נכי מלחמת השחרור.

היו"ר ע. גוברין:

בקשר לנושא האחרון, חיקון חוק נכי מלחמת השחרור, באתי בדברים עם משרד הבטחון וקיבלתי את העתק מכתבו של שר הבטחון, אשר בו הוא ממנה ועדה אשר מתפקדה לבדוק ולהמליץ על עמדת הממלה כלפי הצעת ארגון הנכים בדבר תיקון חוק הנכים. כן על הועדה לציין את המשמעות החוקית והכספית של כל תיקון מוצע, ולהגיש את המלצותיה לא יאוחר מה-5 לאפריל ש.ז.

הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) תשי"ג-1953:

היו"ר ע. גוברין:

נעבור עתה על הסעיפים אשרם הצבענו עליהם.

סעיף 1:

היו"ר ע. גוברין:

היתה הצעה למחוק בהגדרת המושג "עובד" את המלים "עובד ארעי" וטגם עובד ארעי יהנה מחוק זה.

י. ריפתין:

הכוונה איננה אם לכלול עובד ארעי בתחולת חוק זה, השאלה היא אם התקופה שבה נחשב העובד כעובד ארעי מוכאת בחיבון לגורך חישוב הגימלה, כי ער עכשיו אין הגדרה ברורה של "עובד קבוע" ו"עובד ארעי" ולעובדים רבים אין עדיין חוזים קבועים.

היו"ר ע. גוברין:

השאלה העורר חבר-הכנסת ריפתין בנוגע לחוק שירות המדינה, ולא לחוק זה.

י. ריפתין:

אני מציע לספל בחוק זה כאילו החוק האני אינו קיים.

הוחלט לא לקבל את ההצעה - למחוק את המלים "עובד ארעי" בהגדרת המושג "עובד".

סעיף 2:

מר אלונזי: בסעיף זה התעוררה השאלה אם לכלול בתקופת שירות מוכרת למטרת גימלה גם שירות לפני שהעובד הגיע לגיל 18.

י. ריפתין:

אני מציע לכלול גם את התקופה הזאת. הוחלט לא לכלול בתקופת שירות מוכרת למטרת גימלה גם שירות לפני שהעובד הגיע לגיל 18.

סעיף 3:

מוצע להוסיף בסעיף קטן (3) את המלה
"מחלה" ובסעיף קטן (4) להוסיף "סירות
מילואים".

מר ויינס:

הוחלט להוסיף בסעיף קטן (3) את המלה
"מחלה" ובסעיף-קטן (4) להוסיף
"סירות מילואים".

בוועדה היה ויכוח אם למחוק את פסקה (6)
האומרת: "כל הפסקה אחרת ונקבעה בתקנות
כבלתי מפסקת את הסירות".

מר ויינס:

אני מציע לכתוב: "בהסכם עם איגוד עובדי
המדינה".

י. ריפתין:

עיקרון זה כבר נקבע בסעיף 51 ובסעיף 52.

מר ויינס:

הייתי מוותר על הצעתי בסעיף זה אילו
בסעיף 51 היה מחקבל ענין ההסכמה של

י. ריפתין:

איגוד עובדי המדינה כעיקרון כללי. במקרה שלא - מבחינה פורטלית יתכן
שהועדה איננה מקבלת את עקרון ההסכמה כעיקרון כללי אבל מסכימה לו
לגבי הסעיף הקונקרטי, ולכן אני מציע להוסיף בסעיף-קטן 6 את הכלים:
"בהסכמת איגוד עובדי המדינה".

הוחלט לא לקבל את ההצעה - להוסיף
בסעיף-קטן (6) את הכלים: "בהסכמת
איגוד עובדי המדינה".
הסתייגות: י. ריפתין

סעיף 5:

בסעיף זה מוצע נוסח שאינו טובה אבל
מבהיר את הענין. הנוסח המוצע הוא:

מר ויינס:

"אדם שלא הגיע לגיל 18 או אדם שהגיע לגיל 18 שאין לו הכנסה כדי מחייתו
וסאינו מסוגל לכלכל עצמו - רואים אותו לצורך חוק זה, כמי שאינו עומד
ברשות עצמו".

הוויכוח הוא אם לשלם פנסיה ליחום עד
גיל 18 או עד גיל 20, כפי הציע איגוד עובדי המדינה".

הוחלט לקבוע תשלום פנסיה ליחום עד
גיל 18 ולנסח את הסעיף כפי
המוצע ע"י מר ויינס (ראה לעיל)

ע.ע.

סעיף 10:

מדיניות:

היתה הצעה לפרט בחוק את תוספות הקבועות. נתברר שדבר זה אינו להעשות ויש להשאירו להחלטת הממשלה, לאור העובדה שכל החלטה כזאת נעשית מתוך התייעצות עם איגוד עובדי המדינה.

ריפתין:

ישנן בסעיף זה שתי שאלות:
1. לפי נוסח הסעיף, המסכורת הקובעת נקבעת פעמיים בשנה, כי זה קשור בחישוב תוספת היוקר, אולם מכיון שישנה עכשיו נטייה לחישוב אוטומטי של תוספת היוקר מדי חודש בחלוף, נשמור לעצמו בסעיף זה הסתייגות.
2. אני מסכים להצעת מדיניות שלא יהיה פירוט התוספות הקבועות, אבל אינני רואה כל צורך לכתוב את המלים "שהוכר ע"י הממשלה".

הוחלט לדחות את שתי ההצעות של חבר-הכנסת ריפתין.
הסתייגות: י. ריפתין.

סעיף 11:

מדיניות:

הממשלה מציעה לנסח את סעיף קטן (2) כדלקמן: "שירת אותו אדם בדרגות שונות, תוך שלוש שנות שירותו האחרונות שלפני פרישתו מהשירות - תהיה מסכורת הקובעת לא לפי דרגתו האחרונה, אלא תחושב כממוצע שקול בין המסכורות הקובעות שהיו כגיעות לו לפי אותן הדרגות השונות הכל לפי הכללים שייקבעו בחקנות". נוסח זה הוצע בגלל שלוש סיבות: 1. כדי למנוע לחץ להעלאת דרגתו של עובד העומד לצאת לפנסיה; 2. כדי למנוע לחץ על העובד לצאת לפנסיה למרות שיש לו עוד זכות לעבוד; 3. למנוע אי-העלאת דרגתו של עובד רק בגלל העובדה שהוא עומד לצאת לפנסיה.

הי"ר ע. גוברין:

אני בעד קביעת המסכורת הקובעת לפי הדרגה האחרונה.

ב.צ. הראל:

אני מתנגד לקביעת המסכורת הקובעת לפי הדרגה האחרונה. אני מציע לקבוע לפי הממוצע אם לא של שלוש השנים האחרונות - של שתי השנים האחרונות.

ר. טרי:

אני בעד קביעת המסכורת הקובעת לפי הדרגה האחרונה. מקובל שגם פיצויים לעובדים שמתלטים לפי המסכורת האחרונה, ואם נקבע כאן עיקרון אחר, נערער את הישג העובדים.

י. ריפתין:

אני מציע לקבוע את המסכורת הקובעת לפי הדרגה הגבוהה במסך שלוש השנים הגבוהות, אם הצעה זו לא תתקבל, אני מציע לקבוע לפי המסכורת האחרונה.

הוחלט לקבוע את המסכורת הקובעת לפי הדרגה האחרונה.

ע.ע.

סעיף 12:

סר ויינס:

המטלה מציעה לבטח את סעיף-קטן (3) כדלקמן: "אין מביאים בחשבון, אלא תקופת שירות זמג'יעה בעדה מזכורת לעובד", ולהוסיף אחרי סעיף 12 את הסעיף הבא: "תקופת העדרות שאינה מפסיקה את רציפות השירות מביאים אותה בחשבון תקופת שירות על אף האמור בסעיף 12(3), אם היא אחת מאלה - (1) דינה כדין עבודה במפעל לפי סעיף 12 לחוק החיילים המשוחררים; (2) תקופת שירות חלקי לפי חוק החיילים המשוחררים או תקופת שירות מילואים לפי חוק שירות בטחון, תש"ט-1949; (3) תקופה זמג'יעים עבודה דמי לידה או דמי פגיעה בעבודה לפי חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1954; (4) תקופה שולמו עבודה לאוצר המדינה על ידי העובד או מטעמו, בהסכמת נציג השירות, תשלומים שייחשבו לפי כללים שנקבעו בתקנות על בסיס המסכורות שהיו מגיעות לעובד אילולא נעדר".

הוחלט לקבל את סעיף 12 לפי הנוסח שהוצע ע"י סר ויינס.

סעיף 13:

סר אלונזי:

בהצעת החוק נאמר, כי אדם שפוסר מהשירות מפאת נכות או מחלה לאחר שירות של 10 שנים, זכאי לפנסיה, הצעת איגוד עובדי הכדינה היתה, שהוא יהיה זכאי לפנסיה אחרי 5 שנות שירות.

סר ויינס:

רוב העובדים שנחקבלו לשירות המדינה בתקופה הראשונה להקמת המדינה לא עבר כל בדיקה רפואית, ולכן אנו מציעים כי כל מי שעבר בדיקה רפואית - וטענת 1951 עוברים כל העובדים בדיקה רפואית - יהיה זכאי לפנסיה מסיבת נכות או מחלה כבר אחרי 5 שנים, ומי שלא עבר בדיקה רפואית - אחרי 10 שנים.

ריפתין:

אני מציע למחוק את מינימום השירות, וכל אדם שפוסר מהשירות בגלל נכות או מחלה יהיה זכאי לפנסיה.

הצעה חבר-הכנסת ריפתין להעניק זכות פנסיה לכל אדם שפוסר מהשירות בגלל נכות או מחלה - לא נתקבלה

הוחלט לקבוע, כי אדם שפוסר מהשירות בגלל נכות או מחלה לאחר 5 שנות שירות יהיה זכאי לפנסיה.

סר ויינס:

בסעיף זה היתה עוד הצעה של איגוד עובדי המדינה - להגביל את תזלום הפנסיה של עובד שפוסר מהשירות לאחר 10 שנים כשהוא בגיל 40 או יותר בהכנסותיו מס מסקורות אחרים, במקרה זה, למרות שההצעה היא לרעת העובד, עמדת הממשלה היא שלילית.

הוחלט לא לקבל את הצעת איגוד עובדי המדינה - להגביל את תזלום הפנסיה בהכנסות הפנסיונר מסקורות אחרים.

סעיף 13 נתקבל לפי נוסח הממשלה.

סעיף 14:

מ. ויינס:

אני מציע להוסיף סעיף-קטן נוסף כדלקמן:
"לאחר 10 שנות שירות על סמך החלטה של
ועדה רפואית יקבעה כי בגלל נכותו אין הוא מסוגל לעבוד בזירות המדינה".
כלומר, להוסיף סיבה שלפיה יוכל עובד לבקש לצאת לפנסיה.

ב.צ. הראל:

ישנו סוג של עובדים שבגלל הצורך בהשכלה
מקצועית הם יכולים להיכנס לשירות בגיל
הרבה יותר גבוה מאשר 18, ועל-כן אני מציע להוסיף בחישוב הפנסיה גם את
שנות הלימודים בבית ספר גבוה.

היו"ר ע. גוברין:

אני מציע להקים ועדת משנה מצומצמת אשר
תברר עם איגוד עובדי המדינה ועם איגוד
רופאי המדינה את הבעיה שעורר חבר-הכנסת הראל ובעיות אחרות הקשורות
בסעיפים 14, 15 ו-16.

הוחלט

1. לקבל את תוספת הסעיף שהוצעה ע"י
מ. ויינס.
2. לדחות את ההחלטה בענין הטעיפים
14, 15 ו-16.
3. למנות ועדת משנה - המורכבת מחברי-
הכנסת שרי כיו"ר, ריפתין, טברסקי
והראל - אשר תיפגש עם איגוד עובדי
המדינה ואיגוד רופאי המדינה לכירורג
הבעיות הקשורות בסעיפים 14, 15, 16.

סעיף 19:

מ. ויינס:

היתה הצעה להעלות את הפנסיה של האלמנה
ל-40%.

י. ריפתין:

אני מציע להעלות ל-50%.

הוחלט להעלות את הפנסיה של האלמנה ל-40%.
הסתייגות: י. ריפתין.

סעיף 20:

מ. ויינס:

המצב הוא זה: עובד זנפטר כופן שירותו
והוא שירת לפחות 5 שנים, תשולם לשאיריו
קצבה באחוזים מסכורתו; עובד שנפטר בזמן שירותו לאחר ששירת פחות מ-5
שנים, לא תשולם לשאיריו קצבה. הם יקבלו פיצויים כאילו פוטר נוסף למענק
מיוחד שנקבע בסעיף 20(א). עלול להיות מצב שלו העובד היה נפטר לפני
ששירת 5 שנים היו שאיריו מקבלים כפיצויים ומענק סכום העולה בהרבה על
הפנסיה הטגיעה להם, ולכן אנו מציעים לקבוע סעיף כללי האומר שבמקרה כזה
תהיה זכות אופציה לבחור בסכום הגדול יותר.

היו"ר ע. גוברין:

אני מבקש להביא ביטוח מחאים בענין זה.

סעיף 21:

סר ויינס:
היתה הצעה להעלות את הפנסיה לאלמנה ל-50%.

היו"ר ע. גוברין:
אנו רוצים להבטיח שהפנסיה יחד עם דמי הביטוח הלאומי יגיעו ל-60% מהקצבה.

סר ויינס:
אם תיקבע לאלמנה קצבה בשיעור 50% מקצבת בעלה נוסף למחצית דמי הביטוח הלאומי, היא תקבל סכום העולה על 60% מקצבת בעלה.

י. ריפתין:
אני מציע לקבוע את קצבת האלמנה ל-60% מקצבת בעלה.

הוחלט לקבוע את קצבת האלמנה זל זכאי לקצבת פרישה ל-50% מקצבתו.

סר ויינס:
היתה הצעה להעלות את שיעור הקצבה ליתומים זל זכאי לקצבת פרישה. מאחר שהעלנו את קצבת האלמנה ל-50% נוסף למחצית דמי הביטוח, אם נעלה את קצבת היתומים עד 20% ינוצר מצב אבסורדי שזכאי לקצבת פרישה יקבלו לאחר מותו סכום גדול יותר מאשר בחייו, אנו מחייבים לקבוע ליתומים, כאשר אין אלמנה, קצבה בשיעור 15% לכל יתום בחוספת 25% לכלל היתומים אף אם אין יותר מיתום אחד.

הוחלט לקבוע את קצבת היתומים, כאשר אין אלמנה, ל-15% לכל יתום בחוספת 25% לכלל היתומים אף אם אין יותר מיתום אחד. קצבת היתומים כאשר יש אלמנה הזכאית לקצבה תישאר 15% לכל יתום.

סעיף 23:

סר ויינס:
אנו מציעים לנסח את הסעיף כדלקמן:

"(א) אדם שנתגרה מאתו ותוך כדי הגירושין הוא התחייב בתשלום מזונותיה על פי פסק דין או על פי הסכם בכתב, תהיה האשה זכאית לקצבת פרישה בגלל כוחו, כאילו לא נתגרה ממנו, ובלבד שטן הקצבה לא יעלה על סך המזונות שהאדם היה חייב בהם ערב פטירתו.

(ב) לענין סעיף קטן (א) יחולו כללים אלה:
(1) היה למטובה יסוד להניח כי החיוב במזונות או השינוי בשיעורן נקבעו לטראית עין, תהיה על החובעת חובת ההוכחה, כי החיוב או השינוי הוא כנה; (2) חל שינוי ניכר במשכורת הקובעת מאז קביעת זכותה של האשה לקצבה, רשאי המטובה לסגור את קצבתה לפי חישוברים וניסוחים שבית משפט היה רשאי לעשות זאת לגבי מזונותיה אילולא פטירתו של החייב.

(ג) אדם שנתגרה מאתו הפרדה של קבע יהיה דינה לענין חוק זה כדין גרושה, אף אם לא השאיר אחריו אשה אחרת.

סעיף 23 נתקבל לפי הנוסח דלעיל.

סעיף 16:

ה. סדרים:
כיום עובד מדינה שהוא נכה מקבל גוסף למשכורתו 25% מהגמולים שהיה זכאי להם אילולא עבד, לפי סעיף 26, אם עובד כזה יצא לפנסיה תהיה לו הברירה לבחור בין פנסיה לבין הגמולים, כלומר, מצבו של הנכה שהוא בפנסיה יהיה גרוע יותר מאשר מצבו של הנכה העובד. ארגון הנכים תובע לבטל את ההוראה שבסעיף זה, טענתו היא, כי עובד רגיל היוצא לפנסיה יכול לקבל עבודות חלקיות, מה שלא כן עובד נכה. לדעתי, צריך למצוא נוסחה המבטיחה לנכים את המינימום של 25% מהגמולים.

הוחלט להבטיח לנכים היוצאים לפנסיה את המינימום של 25% מהגמולים.

סעיף 29:

סר ויינס:
אנו מציעים למחוק את המלים "בסעיף 27" ולהחליף את הסיפא של הסעיף בסיפא זו: "אולם אלמנה שסעיף 28 חל עליה ושהגיעה במות הנפטר לגיל 43, יהיה המענק בשיעור המכפלה של מחצית הקצבה האמורה במספר החודשים שנותרו עד שחגיע לגיל 46."

כן אנו מציעים... עשרי סעיף 29 את הסעיף הבא: "אלמנה של נפטר שסעיף 27 חל עליה במות הנפטר ישולם לה מענק בשיעור ההפרש שבין הקצבה שהיחה מגיעה לה אלמלא הוראת סעיף 27 ובין מה שמגיע לה לפי אוחו סעיף כפול שנים עשר, אולם לא תהיה זכאית לקבל אח סלוא קצנחה אלא כחום 15 חרשים מיום פטירת הנפטר, אף אם חדל סעיף 27 לחול עליה לפני כן."

סעיף 29 נתקבל לפי הנוסח הנ"ל.

סעיף 34:

סר ויינס:
ההחלטה בסעיף זה כבר נתקבלה. נתבקשה להביא את הנוסח הנכונים, והרי הוא: "הטמונה רשאי להחליט החלטה חדשה בכל ענין, בין ביחסתו ובין לפי בקשת אדם התובע גימלה, אף אם כבר ניתנה בה החלטה סופית לפי הסעיפים 32 או 33, אם נוכח על סמך ראיות חדשות שלא היו בפני נוחן ההחלטה הקודמת, כי אותה החלטה בטעות ימורה. דין ההחלטה החדשה יהיה לכל דבר, לרבות זכות הערעור, כדין כל החלטה אחרת, אולם ההחלטה החדשה לא תבוצע אלא כתום החקופה להגשת הערעור עליה לפי סעיף 32, ואם הוגש הערעור - עד שהועדה חורה לכצעה בין בהחלטתה הסופית ובין בהחלטת ביניים."

סעיף 34 נתקבל לפי הנוסח הנ"ל.

סעיף 48:

סר ויינס:
ישנם בשירות המדינה סוגי אנשים, כמו אנשי צבא שקבע למשל, שיש להם חוק פנסיה נפרד. כאשר אנשים אלה עוברים לשירות הרגיל של המדינה הם סאבדים את כל זכויותיהם, וכדי למנוע זאת אנו מציעים את הסעיף הבא: "48" כי שהיה בשירות המדינה בתפקיד שחוק זה לא חל עליו ועבר לשרת את המדינה כעובד שחוק זה חל עליו תצורף, לענין חוק זה, תקופת שירותו

האטורה, כולה או מקצתה, לחקופת זירותו כעובד בהתחשב עם כל האלום או זכות שרכש לרגל פרישתו מתפקידו הקודם, הכל לפי כללים ותנאים שנקבעו בחקנות.

חוספת הטעיף הנ"ל נתקבלה.

ד. טרי:

מה דין עובדי המוכנוח קיבלו פיצויים ועברו לזירות הכדינה, האם תובא בחשבון רק החקופה ובה עבדו בשירות המדינה?

פר רוזוליו:

טעיף 48 עונה על כך, הנוהג הנוכחי לגבי אנשים שזירתו במוסדות מוכרים הוא:
1. מחשבים גם אם חקופת השירות במוסד המוכר אולם הפנסיה היא בשיעור 1,5% במקום 2% לכל שנת שירות; 2. במקרה שעובד קיבל פיצויים, מחזבים את הפיצויים כניכוי מחקופת השירות.

היו"ר ע. גוברין:

החוק מזכיר טרי פעם חקנות ויוחקנו לצורך טעיפים שונים. איפה טובטח שהחקנות יוצאו לאחר התייעצות עם איגוד עובדי המדינה?

מר ויינס:

לא רצו לציין שהמטלה מתייעצת באופן ישיר עם איגוד עובדי המדינה, מפני שהיא מופיעה אחר כפתון, ועל כן נאמר שהיא מתייעצת עם ועדת השירות, זה נאמר בטעיף 51, בטעיף 52 נאמר, שועדת השירות לא חסליץ אלא לאחר התייעצות עם איגוד עובדי המדינה,

טעיף 55:

מר ויינס:

בנקות הטעיף הזה נציע להוסיף לחוק פרק פיוחד בדבר גימלאות לאנשי המטרת, בהתאם למוטכמ עם המטה הארצי של המטרת. בישיבה הבאה נהיה את נוסח הפרק.

טעיף 56:

מר ויינס:

לפעמים יש עניין לקבל לזירות המדינה אנשים מסצב בריאותם אינו מחאים לרטה הקבועה בתנאי שחוק הפנסיה לא יחול עליהם. לגבי סוג אנשים אלה אנו טציעים להוסיף את הטעיף הבא: "56א עובד אשר הועדה הרפואית קבעה בטעת קבלתו לשירות, כי מצב בריאותו לקוי ובגלל זה הוחנה, כי שירותו לא יטא זכות לגימלאות, יחול חוק זה עליו ועל בני משפחתו, על אף הטוחנה, אם הגיע לגיל 60 אחרי 10 שנות שירות או אם הגיע לגיל 55 אחרי ששירת 25 שנים."

טעיף 58:

מר ויינס:

בישיבה הבאה אביא נוסח חיקון לסעיף זה, אשר יבטיח את זכויותיהם של העובדים שצבאותיהם כבר אוררו.